

„COOL JE BITI KATOLIK“

razgovarala: **Marijana Mioč**

Iako vjerujem da je malen broj studenata koji nikada nisu čuli za don Damira Stojića, donosimo vam intervjue s njim u kojemu smo razgovarali o svemu. Don Damir je podijelio s nama uspomene svoga djetinjstva i školovanja u Kanadi. Osim toga, razgovarali smo o njegovoj službi studentskoga kapelana, u kojoj je već petu godinu, i saznali koji su najčešći problemi koji muče mlade, kako im pristupa don Damir, kako ih je zainteresirao. Osvrnuli smo se i na proročki glas Crkve danas i na ulogu Karizmatskoga pokreta u današnjemu vremenu, ali i u budućnosti.

Don Damire, predstavite nam se ukratko: kako je tekao Vaš život od djetinjstva, kako ste se odlučili za svećenički poziv, sve do Vašega dolaska u Zagreb.

Rođen sam 1973. godine. Roditelji su mi bili emigranti, iz Hercegovine. Oni su došli u Kanadu već kao bračni par. Imali su već moga starijeg brata, jednogodišnjaka, majka je bila trudna s drugim bratom. Ja još nisam bio u planu. Znači, nas smo trojica braće, ja sam najmlađi. Tamo smo išli u hrvatsku župu svake nedjelje, a preko tjedna smo išli u kanadsku katoličku školu koju su vodili kanadski svećenici. U srednju sam školu išao u salezijansku katoličku gimnaziju, gdje sam upoznao salezijance, doduše Kanađane, i tu sam zapravo otkrio svoje salezijansko zvanje. Već s 8-9 godina sam htio biti svećenik. Kada sam upoznao salezijance, potpuno sam se angažirao u njihovu radu, kao animator, čak sam bio suradnik, imao sam

*Intervju sa studentskim kapelanom
don Damirom Stojićem, SDB*

suradnička obećanja i tako. Zatim sam počeo razmišljati o tome što da radim poslije srednje škole, budući da je u Kanadi neuobičajeno da se u svećenike ide poslije srednje, nego prvo studiraju. Mislio sam biti svećenik jednoga dana, no ne znajući kako ni gdje, počeo sam studirati psihologiju na Sveučilištu u Torontu. Tamo je malo drukčiji sustav pa se odmah nakon prve godine bira specijalizacija. Nakon uspješne prve godine odabrao sam tzv. kliničku psihologiju. Međutim, to ljeto prije nego što sam trebao upisati drugu godinu, bio sam u Hrvatskoj i tada sam susreo hrvatske salezijance i pomislio: sad ili nikad. Zamrznuo sam svoj status na psihologiji i došao sam ovamo 1993. godine, s 20 godina.

Što su mama i tata rekli na Vaš povratak u Hrvatsku, pogotovo u to vrijeme?

S jedne strane bili su ponosni što idem u svećenike, to je pobožna obitelj. Tati je bilo jako drago, mama je bila malo rezervirana, zbog rata, ali, sve u svemu, bilo je u redu, prihvatili su to i blagosloveli. Prvu sam godinu studija bio u Rijeci na KBF-u, a onda su nas prebacili u Zagreb pa sam nastavio na KBF-u u Zagrebu i zato mi je drago što mogu dati intervju za *Spectrum* koji sam i ja čitao u svoje vrijeme. Čak sam možda nešto i napisao, mislim da sam preveo jedan tekst.

Završio sam studij, prošao novicijat i zaređen sam 2002. godine. Najprije sam bio kapelan na Jarunu dvije godine nakon čega me je moj provincijal poslao na studij moralne

teologije u Washington. Čak sam dobio i američku stipendiju. Magistrirao sam tamo moralnu teologiju i vratio sam se znajući da ću postati studentski kapelan i, evo, ovo mi je peta godina. To je kratko o meni.

Prije nego što nastavimo o službi studentskoga kapelana, recite mi kakva su Vaša iskustva sa studiranja na KBF-u u Zagrebu? S obzirom na to da ste nakon završenoga studija išli na poslijediplomski studij u Washington, što Vam se čini da je nedostajalo ovdje, iako znam da su dodiplomski i postdiplomski studij različiti?

Pa rekao bih najviše taj osobni istraživački rad. Tamo nema usmenih ispita, rade se seminarski radovi i jako se naglašava osobni rad. Takav su i dodiplomski i postdiplomski studij. Iz iskustva sa studija psihologije mogu reći je naglašen i skupini rad i da ima puno više rasprava na satu. Ali tamo su doduše i manje skupine studenata. No čovjek koji želi učiti, učiti će. Ja sam se prve dvije godine zbog nepoznavanja jezika borio i bilo mi je malo teže, no kasnije sam doista uživao, volio sam učiti i čitati.

Znali ste da ćete biti studentski kapelan, no jeste li prije te informacije razmišljali što biste bili po povratku u Hrvatsku?

Pa ne previše, ja sam mislio biti svećenik na župi. Karizma nas salezijanaca jest rad s mladima i ja sam mislio da ću raditi s mladima, tako da sam pretpostavio da će mi moralna teologija jako dobro doći. Javili su mi godinu

dana prije tako da su mi stvarno dali dovoljno vremena da se pripremim.

Često imam prilike čuti od kolega da ste kao studentski kapelan napravili puno dobrih stvari. Već ste petu godinu na tom mjestu, zanima me što Vi vidite kao najveći pomak? Što je bio najočitiiji problem koji je mučio mlade, zbog čega im je bilo jako teško, što je bilo prvo što se moralo napraviti?

Svakako tri stvari koje su općenite, ali koje bih izdvojio jer su se morale napraviti jesu sljedeće. Prvo, nastojim kod studenata stvoriti osjećaj kako, ja volim reći: *"It's cool to be catholic."* To nije nešto sa strane, nešto što sam dobio od svoje bake pa zato jer je voli poštujem to. Nego, to je *in*, to je dobro i plemenito. Nastojao sam studentima vratiti ponos i sjaj Crkve među njima i, evo, mislim da uspijevam. Treba im posvijestiti taj osjećaj za sveto, moja vjera meni je svetinja. Često mi se studenti znaju zahvaliti. Jučer sam bio na Pravnome fakultetu, imao sam predavanje, bilo je oko 250 studenata. Kasnije su mi došli zahvaliti što sam uopće spomenuo ime Isusovo u toj instituciji.

Drugo, znanje o Crkvi. Svi znaju što Crkva govori, ali ne znaju zašto to govori, što onda ostavlja prostora raznoraznim interpretacijama, pogotovo u medijima. Moj cilj koji, nadam se, uspijevam polako ostvariti, jest objasniti mladima i razjasniti zašto Crkva neke stvari govori, a Crkva uvijek ima puninu istine. Problem je što ljudi ne znaju pa sam

imao apologetiku, tumačio im neka kontroverzna učenja i ljudima je to sjelo. Nakon toga lakše je prigrliti Crkvu i vjeru. Tada zapovijed više nije tlaka, kako mladi vole reći, onda si slobodan od toga zakona ne da ga kršiš, nego da ga ispunjaš. Treće, ostvarenje životnoga poziva. Vrlo ću konkretno reći, imao sam 15 vjenčanja i 7 svećeničkih poziva u ovih pet godina koliko sam kapelan i, vjerujte mi, to nije malo. Ne kažem da sam ja nekoga nagovorio da ide za svećenika ili da se oženi, ali govorio sam o tomu, o ostvarenju čovjeka. Zatim, koliko je mladih prohodalo koji dolaze kod mene na vjeronauk, koji su se upoznali na nekom hodočašću ili u nekoj molitvenoj zajednici. Već sam i krstio djecu nekih. Zatim sam im pojasnio životne plodove hodanja u čistoći, što oni otvoreno i svjedoče, i jako mi je drago što su osviješteni o tome.

Vratila bih se na ovo prvo što ste rekli. Često čujem kritike mladih ljudi upućene ne Bogu i ne Isusu Kristu nego Crkvi kao instituciji. Zanima me, što ste im rekli, zašto je cool biti katolik kraj Crkve koja ipak griješi? Montirani medijski naslovi o Crkvi koja pliva u novcu i o slučajevima pedofilije unutar iste frustriraju mlade i oni postaju nažalost poprilično ogorčeni zbog toga, kako ga nazivaju, crkvenoga licemjerstva.

Da, i sam to često čujem. Prvo treba razjasniti neke stvari i biti u istini. Uglavnom to nije onako kako se servira ljudima. Statistika kaže da su pedofili u posljednjih 20 godina u

Hrvatskoj uglavnom oženjeni muškarci, ali to nitko neće reći. Ja volim iznijeti činjenice. Što se tiče financija, uvijek se spominje neki svećenik s mercedesom. Imao sam raspravu s jednim profesorom sa zagrebačkoga Sveučilišta i on mi je rekao nešto u smislu: Ma vi popovi s mercedesom. Ja sam pitao odmah koji, koja župa, koja biskupija, kako se zove. Gdje je taj famozni svećenik s mercedesom, ja ga još nisam upoznao, a u tim sam krugovima 20 godina. Idemo iznijeti činjenice. Taj mi je profesor rekao da ne zna, ali da nema veze. Rekao sam da to nije u redu, ako imaš činjenice, iznesi ih, ako je to rekla-kazala, radije šuti. Novac je posebna tema, no treba reći što se radi s tim novcem. Ništa od ovoga što imam nije moje, to će sve ostati kada ja umrem, neću sa sobom ništa ponijeti. Crkva sv. Mati slobode je velika crkva, ali ta će crkva ostati i kada ja odem. Nastojim otkriti istinu. Postoje li propusti u Crkvi? Postoje, ali moramo govoriti o pravoj naravi Crkve. Isus je govorio o žitu i kukolju. Ako netko loše upravlja nečim ili nije pravedan, on će odgovarati za to. Problem je što bismo mi ljudi često htjeli biti ti koji će mu zbog toga suditi. To što sam svećenik ne znači da imam propusnicu za nebo.

U razgovoru sa studentima vjerujem da Vam kažu da su išli na vjeronauk u osnovnoj školi, neki možda čak i u srednjoj i onda je nastala stanka. Dugo vremena ništa pa su se onda ponovno vratili na vjeronauk i u Crkvu. Što navode kao razlog toga odmaka? Donose li to od kuće? Poznajem

puno slučajeva gdje su djeca averziju prema vjeronauku donosila iz obiteljskih domova, što je uzrok tomu?

Zasigurno postoji zasićenost. Imam puno studenata koji se baš u studentskom razdoblju vrata Crkvi i kada mi ispričaju svoju životnu priču, vidim da baš postoji ta rupa u srednjoj školi. Većina priznaje danas da profesori i nisu bili loši, već su oni bili zasićeni, ušli su u to sa stajalištem: ma, ovo ćemo mi lako riješiti, pa ga i dožive samo kao predmet koji podiže prosjek ocjena. To je srednjoškolsko razdoblje, moram priznati, enigma za nas, ono je velik propust u našoj Katoličkoj Crkvi. Pokrenuo sam srednjoškolski vjeronauk prošle godine u mojoj župi, bude 150–200 srednjoškolaca, dolaze mi iz cijeloga grada. Vjerojatno postoji još negdje, to znači: oni nešto traže. Pazite, to je oko 200 mladih koji nedjelju navečer provode na vjeronauku, i to slobodno biraju. To su uglavnom mladi iz moje župe, no dovedu svoje kolege i kolegice i iz drugih župa. Razumijem zašto tamo nema vjeronauka: dok jedan župnik izvrši sve obveze koje ima kao župnik, on je mrtav umoran, to je jako puno posla. Zatim, ako se nekada ne pripremi, to bude raspad sistema jer s mlađarijom moraš biti spreman jer on ti drugi put neće doći. Ja sam oslobođen tih obveza i dužnosti kako bih se mogao posvetiti ovomu što radim. Roditelji često dođu i zahvale jer njihovo dijete ide na sv. misu, ostane na vjeronauku i još tri dana poslije priča o onome što je čulo. Imao sam prilike vidjeti i kapelane iz drugih župa kako dove-

du svoje mlade kod mene na vjeronauk i po završetku ih vrate, što je također odlično.

Kada ste tek došli, jesu li Vas gledali malo čudno ili nepovjerljivo zbog Vašega entuzijazma? Jeste li osjetili da Vam se poručuje da nećete puno toga promijeniti i da će Vas entuzijazam kad-tad napustiti?

Pa, moram priznati – ne. Štoviše, od svoje sam braće uživao veliku potporu, a i od ostalih svećenika dobivam jako puno pohvala potpore i Bogu hvala na tomu. Imam prekrasna iskustva i s nadbiskupom, on se jako zanima, bio je na susretu na proljeće i bilo je doista lijepo. Unutar studentskoga centra, čiji sam zaposlenik, također imam odlična iskustva s ljudima, od gospođa koje čiste do gospođe koja radi na kiosku. Sve su to jako dobri ljudi, poštivaju me i podržavaju moj rad.

Kako to da ne predajete na KBF-u? Barem neki izborni ili seminar? Ili mislite da ne biste stigli?

Bilo mi je ponuđeno, no nisam prihvatio jer smatram da ne bih stigao, a između ostaloga ne znam zadovoljavam li uvjete da bih mogao predavati, budući da nemam doktorat. Jedan mi je profesor na kavi nudio da u okviru njegove katedre predajem izborni, ali nisam to prihvatio jer doista smatram da to iziskuje puno vremena, truda i rada.

Kako izgleda jedan Vaš radni dan kao studentskoga kapelana?

Ponedjeljak i utorak radim nešto za što malo tko ima vremena: povučem se, spremam se za svoje teme i molim. Cijeli ponedjeljak i utorak do tri poslije podne povučem se, zaključam i tada me se ne može dobiti. Puno čitam i spremam se i posvetim više vremena molitvi. Svakoga utorka stojim pred 500 studenata i moram sve znati, moram doći spreman. Srijedom stojim pred 700 studenata, nedjeljom navečer stojim pred 125–200 srednjoškolaca, nedjeljom je još na svakoj od dvije mise po 1500 studenata. Čovjek to mora izvući iz nečega. Da je to samo do mene, kratko bi trajalo, zato moram čitati, moliti, napajati se. Utorak navečer imam vjeronauk na Savi, srijedom navečer vjeronauk na Jarunu. Srijedom ujutro od 9 sati u uredu sam i primam studente, tri dana u tjednu: srijeda, četvrtak, petak. Prva tura mi je od 9 do 12, 12.15, zatim ručam, malo odmorim i onda druga tura počinje od 3 sata i traje do 7 sati. Tri dana u tjednu potpuno posvećujem studentima, oni mi mogu doći na razgovor, ispovijed, duhovno vodstvo. Iz toga iskustva crpim teme jer vidim što ih muči.

Upravo to sam Vas htjela pitati: što danas najviše muči mlade ljude?

Izdvojio bih dvije-tri stvari. Prvo, općenito rečeno, smisao života i vezano uz to, samoća i otuđenost, i pitanja o seksualnosti. I svakako bih još dodao da su veliki problem strahovi. To mi je jako čudno, ja u životu nisam imao straha, bojim se samo Boga i mog ćaće. Ali ovi stahovi koji muče mlade, to je

ozbiljno, boje se budućnosti, života. Djevojka i momak hodaju i sve je divno i krasno i odjednom ona se počne bojati hoće li on nju voljeti za dvadeset godina. To su lude priče.

Široj ste javnosti poznati kao „svećenik koji govori o seksu“. Jasna mi je medijska manipulacija ovakvim naslovima, no zanima me, kada biste uzeli u obzir sve studente koji Vam se obraćaju s problemima, jesu li doista teme seksualnosti top 1 koje muče mlade ljude, kako se to danas često prikazuje?

Ne, nikako. Ono temeljno što njih muče su samoća i otuđenost, strah i depresija i rane iz djetinjstva, no to se često izražava na polju seksualnosti, ali to ne čini seksualnost najvećim problemom mlada čovjeka. Česti su problemi nedostatka očinske ljubavi, razorene obitelji i onda ta osoba ne može ljubiti. Kada uđe u vezu, ne zna ljubiti, sebična je pa na području seksualnosti iskaljuje problem koji je obično puno dublji. I zato, ako je netko pratio moje cikluse o teologiji tijela, prva dva predavanja ne spominju se ni s od seksa. Priča se o identitetu, tko sam ja. Ne može se govoriti o spolnosti, a da se ne govori o čovjekovu identitetu. Dosta je dugo i retorika Crkve nažalost bila takva, preskače se cijeli antropološki dio tko je čovjek i zašto i odjednom se dođe do zabrane: ovo ne smiješ. Ako govoriš čovjeku: ovo je zabrana, ovo ne smiješ, a bez ikakva objašnjenja od početka, čovjek bude zbunjen. Prva 2-3 susreta govori se o Božjoj ljubavi, idenitetu,

ljudskomu dostojanstvu, tko ću ja biti, kamo ja odlazim, tek na 5. lekciji spomenem nešto o seksualnosti.

Prvo je pitanje, kada mi mladić i djevojka dođu, zašto Crkva kaže da ne smijemo spavati prije braka. Teško je dati jedan odgovor na to pitanje. Kažem najprije: idemo krenuti od toga što je spol, što je seks? Ta zabrana svakako stoji, ali idemo zajedno uvidjeti zašto. Znači, seks je nešto što ljudska osoba radi, a što je ljudska osoba? Bog ju je stvorio, na svoju sliku. Tako započinje odmotavanje unatrag, ljudi pođu od zapovijedi: ne smiješ. Istina je da ne smiješ, to je grijeh, to je blud. Ali zašto? Jer je i onaj drugi osoba, stvorena na sliku Božju, ona nije predmet, nije objekt. Ako krenem od zabrane i kažem: ne to, ne to, ne ono, nitko me neće slušati, puni smo zabrana.

Recite nam nešto više o Karizmatskome pokretu! Kakvo je Vaše stajalište o tomu, imate li iskustva s karizmatskim molitvenim zajednicama, ima li zastranjenja i kako Vi vidite ulogu Karizmatskoga pokreta u Crkvi i društvu 21. stoljeća?

Moje je stajalište istovjetno stajalištu Crkve. Naišao sam na jednu molitvenu zajednicu koja je karizmatska, isprva sam to odbijao jer sam klasičan vjernik. U mojoj se kući molilo 7 Očenaša, 7 Zdravomarija, 7 Slavaocu i Vjerovanje prije spavanja, postili smo petkom i meni je to bilo super. Mislim, to je klasična hercegovačka duhovnost. Išlo se u crkvu, Boga se molilo, Gospu se pozdravljalo,

krunica se molila i tako. Meni ovo novo nije bilo potrebno. Iako, imao sam iskustvo sa 16 godina, kasnije sam, čitajući, saznao da je to krštenje u Duhu, tada sam upoznao osobu Isusa Krista. Jedan mi je svećenik nešto rekao u spoznaji, ja nisam imao pojma što je to. Ali na temelju toga doživio sam krštenje u Duhu. Primjer: kada je Krist uskrsnuo, 40 dana ga apostoli gledaju, ali su svaki put zaključana vrata. Zašto? Vide uskrsloga Krista, ali se ipak boje. To je razlika predduhovske i postduhovske Crkve. Isti je primjer s učenicima na putu u Emaus u suprotnu smjeru: susretnu Krista, ali ga ne prepoznaju, no prepričavaju mu sve o njemu, znaju cijelu priču. Time želim reći: ima puno katolika koji znaju cijelu priču, znaju da je Krist uskrsnuo, da je Gospa bezgrješno začeta, znaju za Trojstvo, Oca, Sina i Duha Svetoga, da je Isus sišao nad pakao... sve znaju, ali idu u krivu smjeru.

Karizmatika je obnova dar Crkvi, o tomu uostalom pišu Ivan XXIII., Pavao VI., Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. još kao kardinal. Znači, to je najveći pokret u Katoličkoj Crkvi, 120 milijuna pripadnika, tako da je to sigurno blagodat Crkvi. To nije posebna duhovnost, već se svaka karizma u Crkvi obnavlja, karizmatika obnova. Karizma znači dar, to bi onda bilo ponovno zalijevanje. Kao kada pod snijegom sve zamre u vrtu pa onda moraš malo otkopavati i ponovno zalijevati da se sve vrati u život. Jedan benediktinac, koji je u karizmatikoj obnovi, bolje će šutjeti i raditi, dominikanac bi trebao bolje propovi-

jedati, salezijanac bi trebao bolje raditi s mladima, isusovac bi se trebao bolje zadubiti u svoju knjigu, svećenik bi trebao imati veći pastoralni žar. To je za mene karizmatika obnova. U Americi je to sasvim normalna stvar. Mislim da karizmatika obnova danas ima ključnu ulogu i šteta bi bila da to blago ne iskoristimo. Postoje zastranjenja, kako ne, pa i u braku dođe do toga, ali nećemo zbog toga kriviti instituciju braka. Nažalost, postoje zastranjenja, no u Hrvatskoj postoji još jedan problem: nedostaje nam vodstvo, duhovno vodstvo, ali odbijati nešto što je Crkva odobrila nije ni dobro ni mudro. S druge strane, Biblija je očita o nekim stvarima. Mene pomalo zabrinjava ono da su apostoli činili čudesa. Postoje bibličari koji misle da je to preneseno značenje jer izgleda da nama nešto nedostaje. Vjerujem u čudesa i čudesa se događaju, no mislim da bi se svi trebali preispitati. Kako ćemo evangelizirati ovaj svijet danas? Socijalna je agenda izvršna stvar, nahraniti gladne je super. Međutim, svijet bi volio da mi hranimo gladne, otvorimo bolnice i domove i da šutimo. Zato čim Crkva počne s naviještanjem Krista raspetoga i uskrsloga, odmah se prigovara zašto ne daje više novca i ne gradi više. Da Crkva samo šuti i djeluje, sve bi bilo u redu, ali kada progovori, odmah stotine prigovora, svijetu to ne odgovara. A karizmatika obnova tu ima ključnu ulogu da bi se produhovilo ovo davanje i humanitarstvo, jer humanitarstvo bez Krista jest cimbal što zveči. Karizmatika će obnova u tome imati ključnu ulogu u 21. stoljeću, po tomu ćemo postati prepoznatli-

vi. Ali, koja je razlika i gdje je problem? Kada smo u plićaku, brčkamo se vodom i na sigurnu smo. No riba koju ulovimo u plićaku nije baš ukusna, ali možeš se prehraniti da ne umreš. Međutim, kada odeš u dubinu, val te nosi i ne dotičeš dno, ideš u nepoznato kamo ne želiš, ali riba koju uloviš tamo je fantastična, nije za održavanje nego je užitak. Danas mi se čini da ima puno katolika u plićaku, a može se puno više. Krizmanici prime puninu Duha Svetoga, a nema plodova. Zašto? Sakrament je valjano dodijeljen, a mi sprječavamo plodove grješnim životom, neotvaranjem milostima. Izljev Duha, odnosno krštenje u Duhu nije novi Duh Sveti kojega još nemamo, nikako. Krštenje u Duhu samo zažari u nama ono što smo već primili. To nam nedostaje i reći da to ne treba jest ludo. Što se tiče darova, Pavao kaže: čeznite za višim darovima. Molim za dar spoznaje kako bih mogao bolje ispovijedati, čeznem za tim darom. Pitam se gdje su nam proroci? Dar jezika, ako je to autentičan dar Crkve, zašto ja to ne bih volio imati?

U današnjemu svijetu i vremenu potrebni su nam proroci. Mislite li da je proročki glas Crkve nekako zamro?

Što se tiče kvantitete, mislim da uvijek može više, uvijek. Ali treba navesti i nekoliko primjera kada je Crkva glasno proročki govorila protiv stvari koje nisu u skladu s njezinim naukom. Crkva se izjasni o umjetnoj oplodnji i svi je ismijavaju: ovo je 21. stoljeće, Crkva je zastarjela itd. Moji kolege svećenici bili

su ismijavani jer su branili stavove Crkve o umjetnoj oplodnji. Mene osobno, kada govorim o kontracepciji, ljudi gledaju u čudu, izlaze iz dvorane i pitaju se jesam li lud jer ipak je ovo 21. stoljeće. A postoji i još jedna stvar: u Hrvatskoj postoji izvjesna medijska blokada nad Crkvom, i to nikako da se pobijedi. Tu su Glas Koncila i IKA, i to je to. Crkvi nedostaje jak medij koji bi mogao parirati dnevnim novinama na kioscima. Osim toga, u Hrvatskoj treba poraditi na ulaganju u ljude i u nematerijalna dobra. Dok se taj klik ne dogodi, teško će se napredovati u tome smjeru.

Za kraj ću Vam poželjeti sretan i blagoslovljen Božić i blagoslovljenu novu godinu. Završit ćemo ovaj intervju Vašom porukom našim (i Vašim) studentima.

Hvala, i ja svima vama želim obilje Božjega blagoslova. Samim time što je Krist, Bog, uzeo ljudsko tijelo, teologija je ušla na široka vrata u tijelo. Poruka je Božića da je Bog dotaknuo zemlju, teologija je ušla u tijelo. Svi smo mi manifestacija toga. Ne smijemo dopustiti da okaljamo dostojanstvo koje imamo, trebamo živjeti po zapovijedima, dostojno svoga poziva jer svi smo djeca Božja. Na njegovu smo sliku stvoreni, i to dostojanstvo treba čuvati.